

- збільшення частки прямого фінансування з державного бюджету;
- створення венчурних інноваційних фондів, що користуватимуться податковими пільгами;
- право на прискорену амортизацію обладнання;
- прийняття на законодавчому рівні окремих податкових пільг для інноваційних наукових розробок;
- зниження митних тарифів на майно наукових організацій, що ввозиться з метою проведення наукових розробок;
- створення системи віртуальних інноваційних структур (за аналогією першого Інтернет-інкубатора «Ideaslab»).

Варто зауважити, що перевагою зосередження основної уваги на розвиток венчурного бізнесу над іншими державними заходами сприяння розвитку інноваційного процесу в Україні є те, що саме такий бізнес ще не освоєний великими підприємницькими структурами і являє собою значні потенційні можливості, що підтверджується зарубіжним досвідом.

Література:

1. Шмігельська З.К., Зарубіжний досвід управління інноваційною діяльністю малих та середніх підприємств та можливості його адаптації в ринковій економіці України/З.К. Шмігельська//Стратегічні пріоритети.-2007.-№2.-С. 119-128.
2. Топільська О.П., Напрями регулювання інноваційної діяльності//Проблеми розвитку фінансово-кредитної системи в Україні – Львів, 2006.-С.63-65.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 330.564.2(477):303.446

Мороз К. В.

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

К. Moroz

THE COMPARATIVE ANALYSIS OF INCOME DIFFERENTIATION OF THE POPULATION OF UKRAINE

Прискорення темпів економічного зростання органічно пов'язано з вирішенням соціально-економічних проблем, зокрема, підвищенням добробуту населення шляхом подолання надмірної нерівності.

Метою даного дослідження було проаналізувати динаміку, структуру та основні показники диференціації доходів населення України за період 2000–2010 рр. на фоні світових тенденцій.

Аналіз динаміки грошових доходів домогосподарств України демонструє, що вони переважно складаються з оплати праці (в середньому 54,6%) та пенсій,

стипендій і соціальної допомоги – близько 28,7%. Слід відзначити певну тенденцію до зростання питомої ваги пенсій, стипендій і соціальної допомоги та доходів від підприємницької діяльності та само зайнятості, а також відносну стійкість частки заробітної плати у грошових доходах, у той час як частка доходів від продажу сільськогосподарської продукції та грошової допомоги від родичів, інших осіб та інших грошових доходів мали тенденцію до скорочення.

Розраховані коефіцієнти варіації свідчать про те, що протягом 2002-2010 років варіювання середньомісячної заробітної плати в розрахунку на одного штатного працівника за економічними видами діяльності (в середньому 43,3%) майже в 2 рази перевищує варіацію за регіонами, яка має більш чітку тенденцію до скорочення (з 26,4% у 2000 році до 18,5% у 2010 році).

Аналіз соціально-економічного розвитку України у регіональному розрізі вказує на те, що існує певна загроза поступового поглиблення розриву між такими регіонами як Тернопільська, Волинська, Чернігівська та Херсонська області та Донецькою, Дніпропетровською, Київською областями.

Звернемо увагу на різке зниження квінтільного коефіцієнта диференціації доходів у 2007 році до рівня 2,2 з рівня 2,6 у 2006 році, після чого три роки тривав період стабілізації показника нерівності.

Протягом 2000-2007 років на Україні намітилась тенденція до падіння квінтільного коефіцієнту фонду, що неодмінно є позитивним явищем, яке сигналізує про скорочення нерівності у грошових доходах населення. Також варто відзначити різке зниження показника у 2007 році, після чого тенденція змінилася на протилежну і після незначного зростання квінтільний коефіцієнт фондів стабілізувався на рівні 4,2.

Децильний коефіцієнт фондів в Україні дорівнює 6, що значно нижче середнього по світу. Майже таке саме значення показника у Білорусії та Швеції. Серед розглянутих країн найнижче значення децильного коефіцієнта фондів у Японії (4,5), серед країн з найвищим рівнем показника виділяються Китаї (17,8) та Сполучені Штати (15,9).

Серед країн Європи за коефіцієнтом Джині Україна (0,274 у 2010 році) займає середнє положення, найнижча ступінь розшарування населення за рівнем доходу в Словенії, Норвегії, Угорщині, Словаччині та Швеції. Висока нерівність у доходах характерна для Румунії, Португалії, Литви та Латвії.

Міжнародне співставлення коефіцієнта Джині (рис. 1) також свідчить про те, що рівень нерівності на Україні є досить низьким (принаймні, за офіційними даними), до того ж має певну тенденцію до зниження.

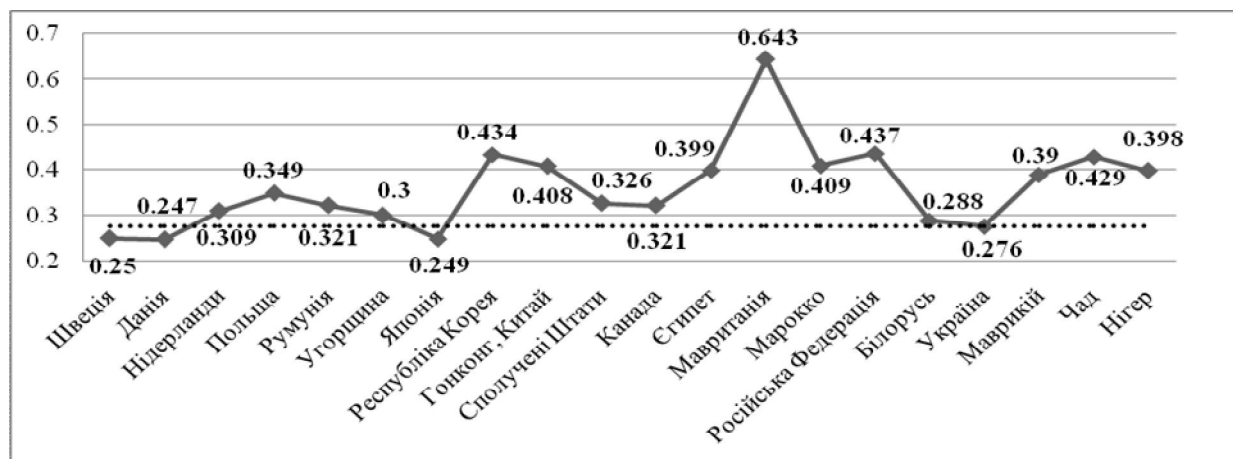

Рис. 1. Коефіцієнт Джині у світі 2000-2010 рр.*

* Побудовано за даними Human development report, 2010: <http://hdr.undp.org>.

Незважаючи на це, населення України висловлює незадоволення рівнем свого життя, вважаючи причиною тому несправедливий розподіл доходів. В наслідок чого робимо висновок, що відчуття нерівності серед населення України викликане пропорційним зменшенням доходів як серед більш так і менш забезпеченого населення, яке обумовлює низькі стандарти життя, а недостатнє забезпечення державою суспільним благом загострює цю ситуацію. Також незадоволення може поширюватися внаслідок нерівномірного розподілу «тіньових доходів», які не згладжують нерівність, а навпаки посилюють її.

Тому політика утримування нерівності на оптимальному рівні повинна будуватись таким чином, щоб, з одного боку, механізми перерозподілу сприяли соціальній справедливості та пом'якшенню емоційної напруги серед нужденних, а з іншого – не підривали стимулів для ефективної праці та всебічного розвитку людини.

Література:

1. Геєць В.М. та ін. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави. Національна доповідь. – К.: НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с.
2. Людський розвиток регіонів України: аналіз та прогноз (колективна монографія)/За ред. Е.М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007. – 367 с.
3. Офіційний сайт державного комітету статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.